

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/41532,ul-KRN.html>
23.03.2026, 16:45

ul. KRN

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Krajowa Rada Narodowa (KRN) – struktura konspiracyjna pozorująca ciało przedstawicielskie, stworzona przez komunistów w Warszawie w nocy z 31 grudnia 1943 r. na 1 stycznia 1944 r. Przez cały okres istnienia była zdominowana przez środowiska realizujące politykę J. Stalina w Polsce.

W tzw. zebraniu założycielskim KRN wzięli udział przede wszystkim przedstawiciele komunistycznej PPR (część z nich w roli „bezpartyjnych” i „ludowców”), czterech ludzi z rozłamowej grupy z Robotniczej Partii Polskich Socjalistów, przedstawicielka komunizującej żydowskiej partii Poalej Syjon-Lewica oraz kilka osób prywatnych. Przewodniczącym KRN ogłoszono Bolesława Bierutą. Początkowo KRN funkcjonowała jedynie jako byt propagandowy.

Miała znikome wpływy polityczne w społeczeństwie. Formalnie istniała do 1947 r. ale konieczne jest odróżnienie trzech jakościowo odmiennych okresów jej funkcjonowania:

1. **Od stycznia do lipca 1944 r.** KRN była ciałem fasadowym funkcjonowała w konspiracji jako byt propagandowy. Ze względu na kilkumiesięczny brak łączności PPR z Moskwą komuniści nie mieli pewności czy Stalin ją zaakceptuje. Ten dopiero w maju 1944 roku uznał, że może to być dla niego użyteczne narzędzie do wykorzystania propagandowego w rozgrywce dyplomatycznej i propagandowej przeciw władzom Rzeczypospolitej Polskiej.
2. **Od końca lipca 1944 do czerwca 1945 r.** Na ziemiach zajętych przez Armię Czerwoną KRN zaczęła działać jawnie. Ogłoszono, że to ona powołała PKWN (faktycznie utworzony w Moskwie bez wiedzy członków KRN pozostających w kraju). W stalinowskiej propagandzie nadawano jej pozory „parlamentu”. Jej skład poszerzono drogą kooptacji kolejnych polityków w pełni podporządkowanych polityce Moskwy.
3. **Od czerwca 1945 do lutego 1947.** W czerwcu 1945 roku władze komunistyczne w wyniku prowadzonych w Moskwie przygotowań do utworzenia tzw. Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej dopuściły część środowisk niepodległościowych do jawnego funkcjonowania w kraju (przede wszystkim ludowców). Wtedy do KRN dokooptowano niektórych działaczy m.in.

niepodległościowego Stronnictwa Ludowego (od sierpnia 1945 r. funkcjonującego pod nazwą Polskie Stronnictwo Ludowe). Wprawdzie KRN wciąż była ciałem nie posiadającym mandatu społecznego (nie było wyborów), jednak dzięki pojawieniu się w jej składzie przedstawicieli niektórych środowisk autentycznie niepodległościowych, obrady KRN bywały forum rzeczywistych sporów politycznych. Mimo to aż do końca funkcjonowania w dalszym ciągu była zdominowana przez komunistów i ugrupowania przez nich powołane.

Na skutek lansowanego przez propagandę komunistów obrazu KRN jako „parlamentu” jej członków rutynowo nazywano „posłami do KRN”, choć faktycznie posłami nie byli (nie byli wybierani, nie reprezentowali więc grup wyborców).

Formalnie KRN istniała do wyborów do Sejmu, których wyniki zostały przez komunistów sfałszowane w styczniu 1947 roku.

(MKKr)